

Mudanepi (*Lymnocryptes minimus*)
levik Eestis:
Aastatel 2017-2018 läbi viidud
inventuuri kokkuvõte

Hannes Pehlak

Tartu 2018

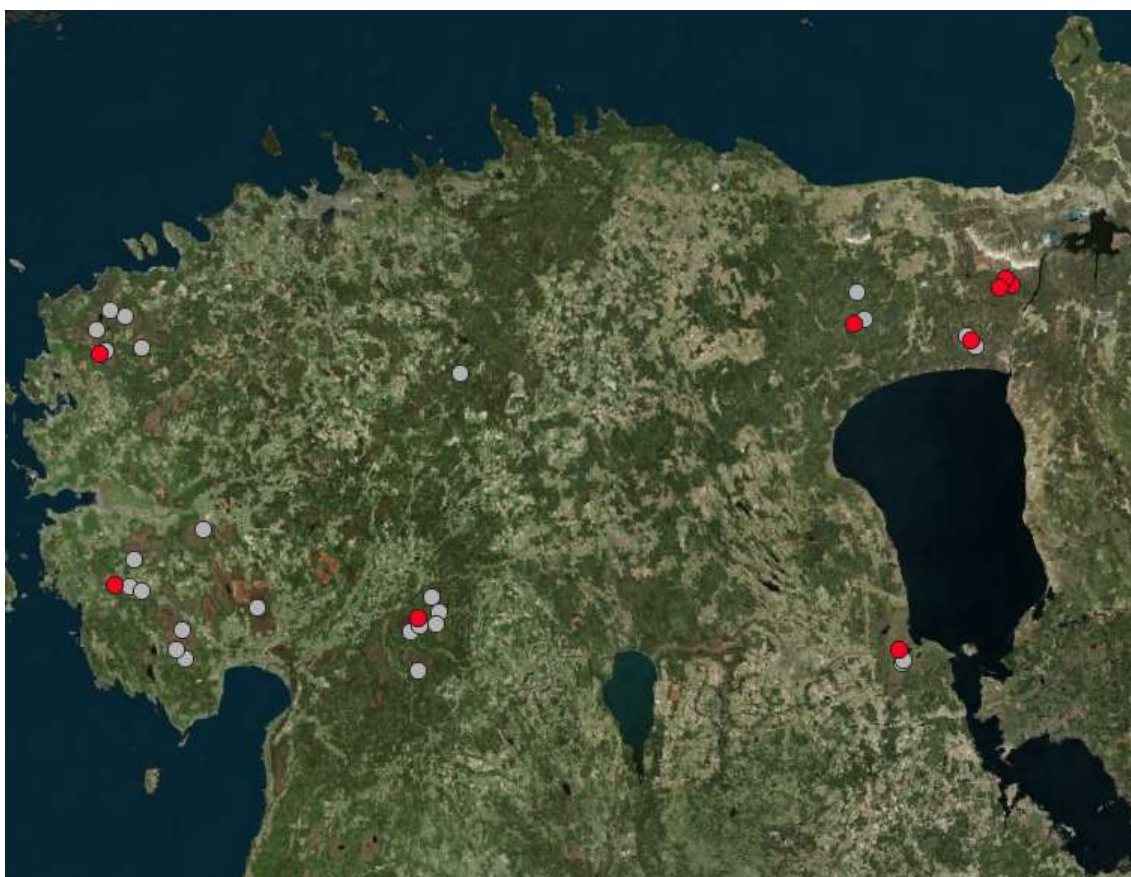
Metoodika

Käesoleva töö eesmärgiks oli täpsustada mudanepi (*Lymnocyptes minimus*) esinemist ja levikut ajaloolistes ja potentsiaalsetes pesitsusaegsetes elupaikades. Selleks viidi aastatel 2017-2018 läbi 42 loendust etteantud kuulamispunktides. Punkte külastati 29. aprillist 20. maini, kuulates punktis päikeseloojangust päikesetõusuni vähemalt 1h jooksul, ent soovitatavalt punktis ööbides kogu öö jooksul. 2018. a. külastati uuesti kuut eelmise aasta punkti, sh kõiki punkte, kus 2017. a. liik registreeriti.

Inventuuri viisid läbi Triin Kaasiku, Katrin Kaldma, Heikki Luhamaa, Leho Luigujõe, Hannes Pehlak, Gunnar Sein, Asko Tamme ja Indrek Tammekänd.

Tulemused

Kahe aasta jooksul kuuldi mudaneppi mängimas üheksas kuulamispunktis, seitsmes erinevas soos: 2017. a. kolmes punktis; 2018. a. seitsmes punktis (joonis 1). Mõlemal inventuuriaastal õnnestus mudanepi mäng registreerida vaid punktis Puhatu 1 (tabel 1).

Joonis 1. Inventuuri käigus külastatud kuulamispunktide paiknemine. Punasega märgitud punktides registreeriti mudanepi mängulaul.

Tabel 1. Inventuuri tulemused mõlemal aastal külastatud kuulamispunktides.

nr	punkt	2017	2018
1	Puhatu 1	+	+
8	Agusalu 1	-	-
6	Agusalu 2	-	+
12	Muraka 3	+	-
25	Tuhu 3	+	-
37	Kiive 1	-	-

Arutelu ja soovitused

Mudanepi haudeasurkond on Eestis koondunud riigi kirdeosa soodesse, kus Puhatu soos õnnestus liigi mäng registreerida mõlemal aastal kõigis loenduspunktides. Lääne-Eesti soodes on liigi kohtamise tõenäosus ja mängu intensiivsus väiksem.

Liigi peamiseks ohuteguriks on tõenäoliselt soid ümbritsevatel aladel rajatud maaparandussüsteemide mõju soode veerezhhiimile, mis mis viib mudanepi elupaikade kamardumise ja taženemiseni. Võimalik on kliimamuutuste negatiivne mõju.

Liigi seisundi ja leviku hindamist raskendab rändel mängivate ja pesitsevate isendite eristamise keerukus. Mudanepi mängukäitumise erinevaid ja ekslikke tõlgendusi pole ilmselt võimalik täielikult välistada. Liigi pesitsusalade tundmisele ja kaitsele aitaks kaasa kindla pesitsusbiotoobi (st pesaleiuga); rahvusvaheline koostöö Vene ja Fennoskandia ekspertidega; pesitsusajal jõeluhtadel üles aetavate isendite puhul võimaliku pesa otsimine ja pesitsuse võimaluse teadvustamine linnuinventuuride läbiviijate ja harrastajate seas.

Inventuuri ajal alustas mudanepp mängu mitte varem kui 30 minutit pärast päikeseloojangut, sagedamini kuuldi mängu 2-3h pärast loojangut. Hommikul kuuldi üht mängulaulu seeriat ka mitu tundi pärast päikesetõusu. Tulevastel inventuuridel ei peaks loendust lõpetama enne varem kui 3h pärast päikeseloojangut, soovitatav on kuulamispunktis või selle lähistel ööbimine. Häid tulemusi võiks anda automaatsete salvestusseadmete kasutamine liigi registreerimiseks ja nende transport droonide abil, ent tehnoloogia vajaks kindlasti eelnevat katsetamist ja võrdlust inimtöö tulemuslikkusega.

Mudanepi kui II kaitsekategooria liigi kaitseks ja selleks vajalike teadmiste kogumiseks võib olla otstarbekas liigile rahvusliku tegevuskava koostamine.